

Hatsi-kD

Omdat er in de krant met enige regelmaat onrustbarende verhalen staan over watergebrek in Nederland, is het nuttig om enkele posten van de Nederlandse waterbalans paraat te hebben.

Vuistregel 3:

Nederland ontvangt per jaar 100 miljard kubieke meter water. Driekwart komt uit het buitenland; de rest is regen.

Ruwweg voert de Rijn 2000 m³/s aan, terwijl de Maas goed is voor 200 m³/s. (Gehoord van Jos Peters).

Vuistregel 4:

De neerslag bedraagt driekwart meter per jaar. Tweederde verdampt; de rest komt tot afstroming.

Voor waterleidinghydrologen onder ons: de drinkwaterwinning valt weg in de marges van deze balansposten, want

Vuistregel 5:

Nederland verbruikt ruim een miljard kubieke meter leidingwater per jaar. Twee-

derde komt uit de grond; de rest is rivierwater.

Ik zeg met opzet leidingwater, en niet drinkwater, want er wordt maar een paar miljoen kubieke meter per jaar daadwerkelijk opgedronken.

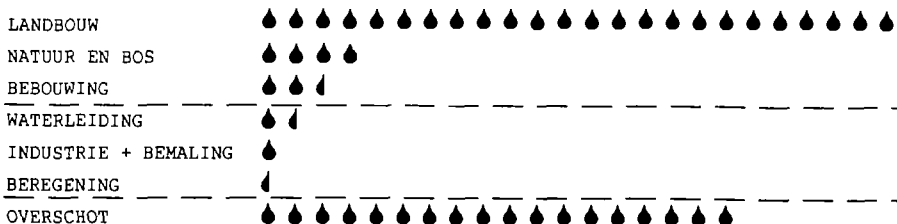
Hoe zit het meer in detail met onze waterbalans? Een paar jaar geleden heb ik ten behoeve van een voordracht onderstaand grafiekje samengesteld.

Boven de eerste stippellijn staat het gedeelte van de neerslag dat weer verdampt. Tussen de twee stippellijnen in staat het verbruik van grondwater. Een deel hiervan verdampt en een deel komt in het oppervlaktewater terecht, maar daarmee heb ik geen rekening gehouden. Onder de tweede stippellijn staat wat er overblijft; dit deel wordt uiteindelijk naar zee afgevoerd. Voor de goede orde: ik wil met deze getallen het verdrogingsprobleem niet bagatelliseren, noch het aandeel van de grondwaterwinning daarin, maar

Vuistregel 6:

Verdroging is gewoonlijk een kwestie van peilen; niet van fluxen.

Waar blijft ons REGENWATER eigenlijk?

● = 0,5 miljard kubieke meter

Lokaal kan de natuurlijke flux wel beperkingen opleggen aan het gebruik, zoals in de duinen, maar een vervangende bron is altijd binnen de landsgrenzen te vinden. Nederland is en blijft een overlopend vat. Er is water zat; we gaan er alleen niet handig mee om.

Ik weet niet precies hoe het met de balans van oppervlaktewater zit. Misschien kan iemand anders daarvan een vergelijkbaar plaatje leveren?

*

Het eerste nummer van STROMINGEN heeft nog geen nieuwe vuistregels opgeleverd, maar mijn eigen voorraad (deels losgepeuterd van collega's) is nog lang niet uitgeput. Originaliteit is natuurlijk geen criterium! Zolang de regel opgaat is hij waardevol. Schroom dus niet om uw vuistregel(s) te zenden aan:

Kees Maas
Kiwa Onderzoek en Advies
Postbus 1072
3430 BB Nieuwegein